

Protestant Theological University

Theologie studeren: Het wordt steeds persoonlijker

van 't Slot, E.

Published in:

Gaandeweg: Magazine van de Protestantse Gemeente Zwolle

Published: 01/01/2020

Document Version

Early version, also known as preprint

[Link to publication](#)

Citation for pulished version (APA):

van 't Slot, E. (2020). Theologie studeren: Het wordt steeds persoonlijker. *Gaandeweg: Magazine van de Protestantse Gemeente Zwolle*, 13(1), 7.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons). You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

This publication might have been made available through the PThU Research Portal under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the PThU website: <https://www.pthu.nl/over-ptthu/bibliotheek-ptthu/diensten/article-25fa-taverne-amendement-end-user-agreement.pdf>

Takedown policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will investigate your claim and remove access to the work if necessary: bibliotheek@pthu.nl.

Downloaded from the PThU Research Portal (Pure): <https://pure.pthu.nl>.

Theologie studeren: het wordt steeds persoonlijker

door Edward van 't Slot

Stel, je voelt je geroepen om predikant te worden. Of: de studie theologie trekt je gewoon aan. Kom je in die opleiding dan precies hetzelfde tegen als twintig jaar geleden? En als tweehonderd jaar geleden? Of lost ook daar de lente de winter af?

Die laatste vraag stel ik alleen omdat het thema van deze *Gaandeweg* nu eenmaal gaat over de lente die op de winter volgt. Om de theologie-opleidingen van vroeger allemaal met de winter te vergelijken, en de opleiding van nu met de lente: nee, dat gaat eigenlijk niet. Ik kijk zelf met veel plezier terug op mijn eigen opleiding, nu (ruim) twintig jaar geleden. Ook toen heb ik veel dingen gehoord die echt nieuw voor me waren. Lente-achtig. Ik maakte kennis met inzichten die in ieder geval korter dan tweehonderd jaar geleden verwoord waren: en zo verwoord waren, dat ze me opnieuw aanspraken. Ik heb toen inhoud meegekregen die me nog altijd genoeg energie en fut geeft voor mijn weg door kerk en theologie. Of ik heb tenminste geleerd hoe je de inhoud die je geloof voedt, steeds weer opzoekt, en vindt.

Lente?

Dat neemt niet weg dat er inderdaad heel veel veranderd is in de opleiding. Het is nu bijna vijf jaar geleden dat ik de oversteek van het gemeente-predikantschap naar de predikantsopleiding maakte. En ik moet zeggen: het heeft lang geduurd voordat ik goed in de gaten had hoe de opleiding op dit moment in elkaar steekt. Ik herkende nog maar héél weinig vanuit mijn eigen Utrechtse studietijd. Daar zijn verschillende oorzaken voor aan te wijzen, zoals een aantal fusies tussen opleidingen, en de "nieuwe" bachelor-master-structuur. Maar dat is een ingewikkeld verhaal waar ik het verder maar niet over heb. Ik wil drie dingen noemen die voor deze *Gaandeweg*, en misschien ook wel voor studenten in spe, interessanter zijn.

1. De studenten zelf

Toen ik zelf ging studeren, maakte ik deel uit van een vrij grote groep 18 à 19-jarigen die direct na het VWO theologie gingen doen. Bijvoorbeeld omdat ze overwogen predikant te worden. Je wist wie er in jouw jaargroep zaten en een jaar of zes later zwaaiden de eerste afgestudeerde jaargenoten af. Tegenwoordig is dat echt anders. Ik schat in dat de helft van de theologiestudenten eerst een ander vak hebben geleerd en ook al hebben beoefend. Hoe dan ook komen de studenten die ik tegenkom langs heel veel verschillende vooropleidingen de predikantsopleiding binnen. Er zitten dus veel mensen met levenservaring en professionele ervaring tussen. Dat doet natuurlijk iets met de sfeer. En als opleider wil je al die schatten aan ervaring het liefst zoveel mogelijk honoreren en als het kan: inzetten. Maar daarvoor moet de opleiding zichzelf ook steeds weer opnieuw uitvinden.

2. De opzet van de opleiding

Grofweg kreeg ik in Utrecht te maken met zes vakgebieden. Oude Testament, Nieuwe Testament, kerkgeschiedenis, de wijsgerige vakken inclusief ethiek, sociale wetenschappen (een beetje psychologie bijvoorbeeld), en godsdienstwetenschappen (over de verschillende religies); aansluitend kregen we nog wat praktische vakken. Op een gegeven moment specialiseerde je je in één van die gebieden, en dan studeerde je af. Die uitsplitsing zie je

tegenwoordig minder duidelijk, zeker niet in het laatste deel van de studie (waar ik ook in werk). Ik denk dat het voor veel studenten fijner is geworden, concreter. We hebben de vakken meer "geïntegreerd". Dat betekent: je leert niet alleen meer in een college en in een boek wat theoloog X over bijvoorbeeld Pasen heeft gezegd, maar je kijkt in één moeite door hoe dat zich verhoudt tot de kerkelijke praktijk van dit moment, bijvoorbeeld in de gemeente waar je stageloopt: wat geloven de mensen daar eigenlijk over Pasen? En wat zouden zij kunnen hebben aan de inzichten van theoloog X?

3. Steeds persoonlijker

In het verlengde van die verandering kun je ook de vraag stellen: wat doet het *mij* als predikant-in-opleiding eigenlijk wat theoloog X zegt, en wat daar in de gemeente mee gebeurt, en hoe vormt mij dat in mijn predikantschap? Want elke predikant beoefent het vak tenslotte op haar of zijn eigen persoonlijke manier, en dat is een kostbaar goed. In de opleiding is voor die persoonlijke kant van de vorming tot predikant veel meer aandacht dan vroeger. En terecht: onze tijd vraagt daar ook om. Om predikanten die flexibel zijn, en echt.

Edward van 't Slot werkt aan de predikantsopleiding van de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) in Amsterdam en Groningen en als bijzonder hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij is oud-predikant van de Stinskerk en hij woont en kerkt nog altijd in Westenholte.